

att lämna en folkrörelse

Året är 1979. Det lackar mot jul. Vi sitter i vår HSB-lägenhet i Kristineberg i Stockholm och går igenom dagens post. Bland räkningar, vykort, tidskrifter och brev ligger det information från Hyresgästföreningen i Stockholm. Plötsligt slår det oss att vi måste vara medlem i föreningen. Det har vi inte tänkt på tidigare. Kan vi möjligen vara kollektivansluten via HSB? Medlemsavgiften måste i så fall dras automatiskt i samband med att vi betalar hyran, eller avgiften som det heter när man bor i bostadsrättslägenhet.

Vi börjar fundera. Varför är vi i så fall med i Hyresgästföreningen? Det är ju en förhandlingsorganisation som förhandlar med hyresvärdar om hyran. Men vi betalar ju ingen hyra. I HSB är alla sin egen hyresvärd. Vi betalar bara avgift till föreningen. Vad ska vi då förhandla om? Vi utser ju vår egen styrelse på årsstämman. (För övrigt är jag själv ordförande i vår förening.)

Vi fattar beslutet att ta reda på hur det förhåller sig och i så fall lämna Hyresgästföreningen — men se det var inte så lätt som vi trodde. En folkrörelse lämnar man inte utan vidare. Däremot är det lätt att bli kollektivansluten utan att man vet om det. Redan att få reda på huruvida man är medlem kan vara väl så svårt.

Vi börjar med att ringa till Hyresgästföreningen. Där finns vi inte — men vi kan möjligen förekomma i HSB:s register över kollektivanslutna medlemmar. Vi ringer till HSB och får reda på att det inte går att gå in i datan. Efter ett samtal med "chefen" får vi dock reda på att vi är med i

Hyresgästföreningen. Chefen var dock på kurs när vi först ringde, så det tog några dagar.

Vi begär muntligen utträde ur Hyresgästföreningen, men det går inte. Det ska ske skriftligen. Vi skickar in vår utträdesansökan – och får trots att rutiner saknas för detta sen skriftlig bekräftelse på att vi har strukits ur registret. Att bli befriad från avgiften går inte. Den ingår i avgiften till HSB oavsett om vi är medlem eller inte. Nåväl. Allt är frid och fröjd – tror vi.

Någon gång framåt vårkanten får vi post från Hyresgästföreningen! Vaba? Vi är ju inte medlem längre – eller hur? Nytt samtal till HSB:s dataavdelning. Det visar sig att strykning i registret endast sker en gång per halvår – sägs det oss. Vi missade decemberstrykningen men kan lugnt räkna med att bli struken i maj.

Det blir juni. Hyresgästföreningens post fortsätter att dimpa ner i vår brevlåda. I september ringer vi på nytt till HSB. Det visar sig att vi fortfarande är medlem i Hyresgästföreningen. Boven i dramat är den mänskliga faktorn. Man har glömt att stryka oss ur registret – men givetvis kommer vi att strykas vid nästa tillfälle – i december.

Nu är det nog bäst att starta den byråkratiska kvarnen, tänker vi. Sagt och gjort. Vi ringer Datainspektionen och frågar huruvida HSB verkligen får föra ett register

där man bara kan strykas en gång per halvår. Inspektionen ska undersöka saken. Så småningom får vi reda på att man har gjort ett ärende av vårt samtal – med diarienummer. Det är grejer det. Vi suger på orden. Ärende, diarienummer. Det låter fint.

Datainspektionen skriver till HSB för att få en förklaring till varför det tar så lång tid att komma ur registret. Han på HSB är sjuk. Det tar någon månad innan svaret kommer.

Även hyresgästföreningen får yttra sig (Under tiden har vi kommit ur registret). Det skrivs brev hit och dit. Även vi får yttra oss. Vi hemställer att HSB omedelbart ska ändra sina rutiner. Det har nu hunnit bli februari 1981.

I mitten av juli kom Datainspektionen med sitt slutliga avgörande. HSB har lovat att ändra sina rutiner inom tre år. Datainspektionen lämnar alltså ärendet utan åtgärd. Och vi har äntligen kommit ur registret. Vårt ärende är avslutat – för den här gången. Om HSB inte bättrar sig inom tre år tas det upp på nytt.

Hur många av Hyresgästföreningens, ABF:s, PRO:s, SAP:s m fl folkrörelsens medlemmar är manne ofrivilligt kollektivanslutna?

Dom kanske inte vet "hur sjutton man kommer ut ur registret".

Herbert Rock